

Formatieve assessment in het HBO

Astrid de Blecourt, Niké Groot & Stephanie Kruiper

Diana van Leeuwen

Programma

1. Startvraag
2. Vijf sleutelstrategieën van formatieve assessment (Black, & Wiliam, 2009)
3. Onderzoek Diana
4. Onderzoek Astrid, Niké, Stephanie
5. Discussie

Wat is formatieve assessment?

www.govote.at

Code: 56 94 41

Black & Wiliam (2009)

	Where the learner is going	Where the learner is right now	How to get there
Teacher	1 Clarifying learning intentions and criteria for success	2 Engineering effective classroom discussions and other learning tasks that elicit evidence of student understanding	3 Providing feedback that moves learners forward
Peer	Understanding and sharing learning intentions and criteria for success	4 Activating students as instructional resources for one another	
Learner	Understanding learning intentions and criteria for success	5 Activating students as the owners of their own learning	

Onderzoek Diana - aanleiding

Welke strategieën van formatieve assessment gebruiken docenten in het HBO in hun onderwijspraktijk en welke verklaringen geven zij hiervoor?

Onderzoek Diana - methode

1. Het verduidelijken en delen van criteria voor succes

Het vooraf communiceren van de criteria van de (prestatie) assessment naar studenten

1. Het ontwerpen van leertaken die bewijs vormen voor het begrip van de student (leren expliciet maken)

Ik gebruik het stellen van vragen voornamelijk om redenen en verklaringen aan het licht te brengen

1. Feedback

Hints, tips en herinneringen geschreven op het werk van de student

1. De autonomie van de student stimuleren

Aan studenten worden mogelijkheden geboden om over hun eigen leerdoelen te beslissen

1. Het formatief gebruiken van summatieve assessments

Schriftelijke multiple-choice vragen

Vragenlijst: Hogeschool Avans (N=28)

Avans (N=5)

Interview: Hogeschool

Onderzoek Diana - resultaten (1)

Tabel 1

Resultaten kwalitatief en kwantitatief onderzoek

	Vragenlijst	Interview Hoe?	Omgeving			Bekwaam- heden	Overtuiging	Professionele identiteit	Betrokkenheid
			Tijd	Leiderschap	Cultuur				
Het verduidelijken en delen van criteria voor succes	Vaak	Doelen in rubrics, impliciet terug tijdens leerproces				4	1		
Leren expliciet maken	Vaak	Observaties, opdrachten, → Inzicht, en dan?	4			3 Student	3		
Feedback	Bijna alles	Vaste momenten, tijdens de les (tijd, vakgebied)					4 Begrip 'Ik word gezien'	2 'Ik ben geen zender'	
De autonomie van de student stimuleren	Zelden - af en toe	Ligt aan studiejaar en vakgebied				5 Doelen, student, vakgebied	3 Wel: begrip, betrokkenheid		
Het formatief gebruiken van summatieve assessments	Af en toe	Proeftoetsen, soortgelijke opdrachten	2				3 Inzicht, voorbereiding 2 Leren van toets naar toets		

Onderzoek Diana - resultaten (2)

	Vragenlijst	Interview Hoe?	Omgeving				Bekwaam- heden	Overtuiging	Professionele identiteit	Betrokkenheid
			Tijd	Leiderschap	Cultuur	Overig				
Het verduidelijken en delen van criteria voor succes	Vaak	Doelen in rubrics, impliciet terug tijdens leerproces				4		1		
Leren expliciet maken	Vaak	Observaties, opdrachten, → Inzicht, en dan?	4			3 Student		3		
Feedback	Bijna alles	Vaste momenten, tijdens de les (tijd, vakgebied)						4 Begrip 'Ik word gezien'	2 'Ik ben geen zender'	
De autonomie van de student stimuleren	Zelden - af en toe	Ligt aan studiejaar en vakgebied				5 Doelen, student, vakgebied		3 Wel: begrip, betrokkenheid		
Het formatief gebruiken van summatieve assessments	Af en toe	Proeftoetsen, soortgelijke opdrachten	2					3 Inzicht, voorbereiding 2 Leren van toets naar toets		

Onderzoek Diana - resultaten (3)

	Vragenlijst	Interview Hoe?	Omgeving				Bekwaam- heden	Overtuiging	Professionele identiteit	Betrokkenheid
			Tijd	Leider- schap	Cultuur	Overig				
Het verduidelijken en delen van criteria voor succes	Vaak	Doelen in rubrics, impliciet terug tijdens leerproces				4		1		
Leren expliciet maken	Vaak	Observaties, opdrachten, → Inzicht, en dan?	4			3 Student		3		
Feedback	Bijna alles	Vaste momenten, tijdens de les (tijd, vakgebied)						4 Begrip 'Ik word gezien'	2 'Ik ben geen zender'	
De autonomie van de student stimuleren	Zelden - af en toe	Ligt aan studiejaar en vakgebied				5 Doelen, student, vakgebied		3 Wel: begrip, betrokkenheid		
Het formatief gebruiken van summatieve assessments	Af en toe	Proeftoetsen, soortgelijke opdrachten	2					3 Inzicht, voorbereiding 2 Leren van toets naar toets		

Onderzoek Diana - resultaten (4)

	Vragenlijst	Interview Hoe?	Omgeving			Bekwaam- heden	Overtuiging	Professionele identiteit	Betrokkenheid
			Tijd	Leider- schap	Cultuur				
Het verduidelijken en delen van criteria voor succes	Vaak	Doelen in rubrics, impliciet terug tijdens leerproces				4	1		
Leren expliciet maken	Vaak	Observaties, opdrachten, → Inzicht, en dan?	4			3 Student	3		
Feedback	Bijna alles	Vaste momenten, tijdens de les (tijd, vakgebied)					4 Begrip 'Ik word gezien'	2 'Ik ben geen zender'	
De autonomie van de student stimuleren	Zelden - af en toe	Ligt aan studiejaar en vakgebied				5 Doelen, student, vakgebied	3 Wel: begrip, betrokkenheid		
Het formatief gebruiken van summatieve assessments	Af en toe	Proeftoetsen, soortgelijke opdrachten	2				3 Inzicht, voorbereiding 2 Leren van toets naar toets		

Onderzoek Diana - resultaten (5)

Tabel 1

Resultaten kwalitatief en kwantitatief onderzoek

	Vragenlijst	Interview Hoe?	Omgeving			Bekwaam- heden	Overtuiging	Professionele identiteit	Betrokkenheid
			Tijd	Leider- schap	Cultuur				
Het verduidelijken en delen van criteria voor succes	Vaak	Doelen in rubrics, impliciet terug tijdens leerproces				4	1		
Leren expliciet maken	Vaak	Observaties, opdrachten, → Inzicht, en dan?	4			3 Student	3		
Feedback	Bijna alles	Vaste momenten, tijdens de les (tijd, vakgebied)					4 Begrip 'Ik word gezien'	2 'Ik ben geen zender'	
De autonomie van de student stimuleren	Zelden - af en toe	Ligt aan studiejaar en vakgebied				5 Doelen, student, vakgebied	3 Wel: begrip, betrokkenheid		
Het formatief gebruiken van summatieve assessments	Af en toe	Proeftoetsen, soortgelijke opdrachten	2				3 Inzicht, voorbereiding 2 Leren van toets naar toets		

Onderzoek Diana - conclusie

Tabel 1
Resultaten kwalitatief en kwantitatief onderzoek

	Vragenlijst	Interview Hoe?	Omgeving			Bekwaam - heden	Overtuiging	Professionele identiteit	Betrokkenheid
			Tijd	Leider- schap	Cultuur				
Het verduidelijken en delen van criteria voor succes	Vaak	Doelen in rubrics, impliciet terug tijdens leerproces				4	1		
Leren expliciet maken	Vaak	Observaties, opdrachten, → Inzicht, en dan?	4			3 Student	3		
Feedback	Bijna alles	Vaste momenten, tijdens de les (tijd, vakgebied)					4 Begrip 'Ik word gezien'	2 'Ik ben geen zender'	
De autonomie van de student stimuleren	Zelden - af en toe	Ligt aan studiejaar en vakgebied				5 Doelen, student, vakgebied	3 Wel: begrip, betrokkenheid		
Het formatief gebruiken van summatieve assessments	Af en toe	Proeftoetsen, soortgelijke opdrachten	2				3 Inzicht, voorbereiding 2 Leren van toets naar toets		

Onderzoek Diana - discussie

- Verschil in gebruik strategieën
- Hoe zit het met de andere verklaringen?
- Meer verklaringen dan ui-model bood

- Kleine N
- Ui-model wel dekkend?
 - Nu zelfevaluatie → vervolgonderzoek breder ?

Onderzoek Astrid, Niké & Stephanie

Context en vraag

Hogeschool Rotterdam

Instituut voor Sociale Opleidingen (ISO)

CMV, SPH, MWD en Pedagogiek

Kan het gebruik van formatieve assessment de mate van diep leren bij studenten voorspellen?

Onderzoek Astrid, Niké & Stephanie

Diep leren

- Begrijpen van de kern
- Verbanden leggen
- Leren vanuit interesse
- Zelfontplooiing

**ALS IK ZIN HEB
IN HUISWERK
KRUIP IK STIL
IN EEN HOEKJE
EN WACHT TOT
DIT NARE GEVOEL
WEER WEG IS**

Loesje

Onderzoek Astrid, Niké & Stephanie

Methode

Vragenlijst voor studenten en docenten, bestaande uit:

Vragenlijst formatieve assessment a.d.h.v 5 vormen Black & William:
gebruik formatieve assessment en tevredenheid over deze vorm van assessment

Vragenlijst diep leren voor studenten

Onderzoek Astrid, Niké & Stephanie

Resultaten

Formatieve assessment heeft een voorspellende waarde voor diep leren, dus:

Meer formatieve assessment = meer diep leren

Onderzoek Astrid, Niké & Stephanie

Resultaten

Het activeren van studenten als eigenaar van hun eigen leerproces bevordert diep leren het meest

Negatief verband 'leerdoelen en succescriteria verduidelijken en delen' en diep leren

Docenten geven aan meer formatieve assessment te gebruiken dan studenten ervaren

Tevredenheid over formatieve assessment heeft geen relatie met diep leren

Onderzoek Astrid, Niké & Stephanie

Discussie

Beschrijvend onderzoek

Kanttekeningen

Vervolgonderzoek: relatie diep leren wordt (hopelijk) bevestigd

Discussie

Om diep leren te bewerkstelligen moet de student geactiveerd worden om eigenaar te worden van zijn leerproces. Docenten lijken dit niet zo veel te doen.

In hoeverre herkent u dit?

Discussie

Als de doelen verduidelijkt worden (door de docent, d.m.v. een rubric) lijkt er een negatieve samenhang te zijn met diep leren. Vaak wordt benadrukt doelen helder te maken en veel te communiceren.

Hoe vinden we een balans?

Discussie

Welke vragen roepen deze resultaten op? Wat zou u verder nog willen weten over formatieve assessment in de praktijk?

Discussie

Geen tijd voor het
implementeren van
formatieve assessment?
Hoe kan het wél een
prioriteit worden?

Afsluiting

Zijn er nog vragen?

Meer info?

Mailen mag!

Diana van Leeuwen
(d.vanleeuwen1@students.uu.nl)

Astrid de Blecourt
(a.f.deblecourt@students.uu.nl)

Niké Groot
(n.groot@students.uu.nl)

Stephanie Kruiper
(s.m.a.kruiper@students.uu.nl)
